

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 15.6.2021 r.
COM(2021) 309 final

2018/0228 (COD)

**KOMUNIKAT KOMISJI
DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO**

na podstawie art. 294 ust. 6 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

dotyczący

**stanowiska Rady w sprawie przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady
ustanawiającego instrument „Łącząc Europę” oraz uchylającego rozporządzenia (UE)
nr 1316/2013 i (UE) nr 283/2014**

**KOMUNIKAT KOMISJI
DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO**

na podstawie art. 294 ust. 6 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

dotyczący

stanowiska Rady w sprawie przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego instrument „Łącząc Europę” oraz uchylającego rozporządzenia (UE) nr 1316/2013 i (UE) nr 283/2014

1. PRZEBIEG PROCEDURY

Data przekazania wniosku Parlamentowi Europejskiemu i Radzie (dokument COM(2018) 438 final – 2018/0228 COD): 6 czerwca 2018 r.

Data wydania opinii przez Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny: 19 września 2018 r.

Data wydania opinii przez Komitet Regionów 10 października 2018 r.

Data uchwalenia stanowiska Parlamentu Europejskiego w pierwszym czytaniu: 17 kwietnia 2019 r.

Data przekazania zmienionego wniosku: 9 czerwca 2021 r.

Data przyjęcia stanowiska Rady: 14 czerwca 2021 r.

2. PRZEDMIOT WNIOSKU KOMISJI

Instrument „Łącząc Europę” jest jednym z instrumentów finansowania wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027. Ogólnym celem instrumentu „Łącząc Europę” jest rozwój i modernizacja transeuropejskich sieci w dziedzinie transportu, energii i technologii cyfrowych oraz ułatwianie współpracy transgranicznej w dziedzinie energii odnawialnej.

W odniesieniu do transportu celem instrumentu „Łącząc Europę” jest przyczynienie się do ukończenia transeuropejskiej transportowej sieci bazowej do 2030 r., a sieci kompleksowej do 2050 r. Instrument „Łącząc Europę” wspiera również modernizację sieci TEN-T, w szczególności rozwój infrastruktury paliw alternatywnych i cyfryzację transportu. W ramach instrumentu „Łącząc Europę” realizowane będą ponadto projekty transportowe podwójnego, cywilno-wojskowego zastosowania.

W odniesieniu do energii akcent kładzie się na przyczynianie się do rozwoju transeuropejskich sieci energetycznych i dalszą integrację wewnętrznego rynku energii oraz interoperacyjność sieci ponad granicami i sektorami; ułatwianie współpracy transgranicznej w dziedzinie energii odnawialnej i umożliwienie dekarbonizacji poprzez integrację odnawialnych źródeł energii.

W odniesieniu do technologii cyfrowych celem instrumentu „Łącząc Europę” jest przyczynienie się do wdrożenia bezpiecznych i chronionych sieci cyfrowych o bardzo dużej przepustowości oraz systemów 5G, jak również do zwiększenia odporności i przepustowości cyfrowych sieci szkieletowych zgodnie z europejskimi celami w zakresie połączeń cyfrowych na lata 2025 i 2030.

3. UWAGI DOTYCZĄCE STANOWISKA RADY

W stanowisku Rady w pierwszym czytaniu, przyjętym w dniu 14 czerwca 2021 r., poparto główne cele wniosku Komisji. Najważniejsze zmiany wprowadzone do wniosku Komisji obejmują:

Elementy budżetowe, stopy współfinansowania

Dodano nowe przepisy w związku z konkluzjami Rady Europejskiej z dnia 21 lipca 2020 r. dotyczącymi specjalnego wsparcia z działu 1 pkt 2 „Europejskie inwestycje strategiczne na rzecz uzupełnienia brakujących dużych transgranicznych połączeń kolejowych między państwami objętymi Funduszem Spójności”. Komisja może poprzeć te przepisy.

Komisja może zaakceptować przepisy określające przydział środków w ramach polityki spójności, wskazujące daty rozpoczęcia stosowania niektórych progów: 1) W przypadku państw członkowskich, których dochód narodowy brutto (DNB) na mieszkańca mierzony według standardów siły nabywczej i obliczony na podstawie danych liczbowych Unii za okres 2015–2017 wynosi mniej niż 60 % średniego DNB na mieszkańca w UE-27, 70 % z 70 % kwoty, którą przeniosły do instrumentu „Łącząc Europę”, jest gwarantowane do dnia 31 grudnia 2024 r.; 2) do dnia 31 grudnia 2025 r. łączna kwota przydzielona na działania w państwie członkowskim objętym polityką spójności nie przekracza 170 % udziału tego państwa członkowskiego w całkowitej kwocie przeniesionej z Funduszu Spójności.

Komisja może przyjąć zmianę orientacyjnych wartości procentowych przydziału środków z puli środków na politykę spójności, która przewiduje, że 85 % puli środków zostanie wykorzystane na działania związane z wydajnymi, wzajemnie połączonymi i multimodalnymi sieciami, a 15 % puli środków zostanie wykorzystane na działania związane z inteligentną, zrównoważoną, sprzyjającą włączeniu społecznemu, bezpieczną i chronioną mobilnością.

W odniesieniu do sektora transportu wprowadzono przepis ustanawiający próg w wysokości do 10 % ogólnej puli środków finansowych, które można wykorzystać na działania łączone. Wprowadzono też przepis określający, że puli środków na politykę spójności nie można wykorzystywać na działania łączone. Przepisy przewidują elastyczność, w związku z tym Komisja może przyjąć te zmiany.

Wprowadzono próg wskazując, że do 15 % (z możliwością podniesienia tej wartości do 20 %) całkowitego budżetu sektora energetycznego zostanie rozdzielone na projekty transgraniczne w dziedzinie energii odnawialnej. Komisja może przyjąć tę poprawkę.

Ustalono próg, zgodnie z którym na pomoc techniczną i administracyjną można przeznaczyć

do 1 % całkowitego budżetu. Komisja może przyjąć tę zmianę.

W odniesieniu do sektora transportu uwzględniono następujące zmiany stawek współfinansowania: w ogólnej puli środków finansowych uwzględniono działania wspierania śródlądowych dróg wodnych, interoperacyjności kolei oraz działania dostosowujące infrastrukturę transportową do celów odpraw na granicach zewnętrznych Unii, na które można otrzymać wyższe współfinansowanie, tj. na poziomie 50 %. W przypadku działań dotyczących ukończenia brakujących głównych transgranicznych połączeń kolejowych między państwami członkowskimi objętymi polityką spójności maksymalną stopę współfinansowania ustalono na 85 %. Stawkę współfinansowania projektów podwójnego cywilno-obronnego zastosowania infrastruktury ustalono na maksymalnie 50 %. Dla puli środków na politykę spójności maksymalna stopa współfinansowania nie przekracza 85 %. Przewidziano możliwość zwiększenia stopy współfinansowania o 5 % w przypadku projektów realizowanych przez zintegrowane struktury zarządzania, w tym wspólne przedsięwzięcia, zarówno w odniesieniu do puli środków ogólnych, jak i puli środków przeznaczonych na spójność. W przypadku działań realizowanych w regionach najbardziej oddalonych maksymalną stopę współfinansowania zwiększono do 70 % w sektorach transportu, energii i technologii cyfrowych, a w przypadku działań realizowanych w ramach programów prac na rzecz synergii stopę współfinansowania można zwiększyć o 10 %. Komisja może przyjąć te zmiany.

Kwalifikowalność

Rozszerzono zakres kwalifikowalności działań w sektorze transportu. Uwzględniono połączenia z portami lotniczymi w sieci bazowej TEN-T. Do sieci kompleksowej TEN-T włączono porty morskie i śródlądowe oraz elementy sieci kompleksowej znajdujące się w państwach członkowskich, które nie mają granicy lądowej z innym państwem członkowskim. Komisja może przyjąć te poprawki.

Dodano nowy artykuł dotyczący dostosowania sieci TEN-T do podwójnego cywilno-obronnego zastosowania, w którym określono wymogi kwalifikowalności działań przyczyniających się do rozwoju infrastruktury podwójnego zastosowania i przewidziano akt wykonawczy określający wymogi w zakresie infrastruktury podwójnego zastosowania. Wprowadzono przepis umożliwiający Komisji wystąpienie z wnioskiem o przesunięcie środków z puli na mobilność wojskową do puli ogólnej w przypadku istnienia jakichkolwiek funduszy niezaangażowanych. Komisja może przyjąć te poprawki.

Wprowadzono zmiany w orientacyjnych wykazach transportowych korytarzy sieci bazowej i połączeń transgranicznych sieci kompleksowej. Komisja może przyjąć te zmiany.

Dodano przepis stanowiący, że koszty związane z zakupem gruntów kwalifikują się do puli środków w ramach polityki spójności wyłącznie zgodnie z rozporządzeniem w sprawie wspólnych przepisów. Komisja może przyjąć tę poprawkę.

Dodano nowy przepis dotyczący możliwości współfinansowania unijnego mechanizmu finansowania energii ze źródeł odnawialnych. Komisja może przyjąć tę poprawkę.

W odniesieniu do sektora cyfrowego wprowadzono nową klauzulę o cyberbezpieczeństwie. Przewiduje ona, że w przypadku niektórych lub wszystkich działań określonych dla sektora cyfrowego w ramach celów szczegółowych, z należycie uzasadnionych względów bezpieczeństwa zaproszenia do składania wniosków i zaproszenia do składania ofert można ograniczyć do podmiotów mających siedzibę lub uznanych za mające siedzibę w państwach

członkowskich i bezpośrednio lub pośrednio kontrolowanych przez państwa członkowskie lub przez obywateli państw członkowskich. Komisja może poprzeć tę poprawkę.

Programowanie, dotacje, zarządzanie umowami o udzielenie dotacji

Dodano nowy przepis dotyczący programów prac, zgodnie z którym pierwsze programy prac obejmą zaproszenia, ich tematy i orientacyjny budżet na pierwsze trzy lata, a także szkic ram na pozostały okres. Komisja może przyjąć tę poprawkę.

W odniesieniu do sektora energetycznego włączono przepis dotyczący projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania oraz szczegółowych celów w zakresie połączeń międzysystemowych i synchronizacji systemów elektroenergetycznych z sieciami UE. Komisja może przyjąć tę poprawkę.

Doprecyzowano przepis dotyczący zatwierdzania wniosków przez państwa członkowskie. Dodano nowy przepis, który umożliwia przeprowadzenie procedury wyboru projektów w dwóch etapach. Rozszerzono wykaz kryteriów udzielenia zamówienia, które Komisja musi uwzględnić w odpowiednim zakresie. Dodano nowy artykuł dotyczący przyznawania pomocy finansowej Unii, w którym określono, że decyzje w sprawie wyboru przyjmuje się w drodze aktów wykonawczych, i określono dalsze obowiązki w zakresie wdrażania umów o udzielenie dotacji. Komisja może przyjąć te poprawki.

Utrzymano przepis umożliwiający współfinansowanie w ramach Funduszu Spójności działań, którym przyznano certyfikat pieczęci doskonałości. Komisja może przyjąć ten przepis.

4. PODSUMOWANIE

Ogólnie rzecz biorąc, osiągnięte porozumienie zachowuje cele pierwotnego wniosku Komisji, utrzymując poziom ambicji, ale dopuszczając elastyczność niezbędną do wdrożenia instrumentu „Łącząc Europę”. Komisja przyjmuje stanowisko Rady.

Uzgodniono wspólne oświadczenie Rady Unii Europejskiej i Komisji Europejskiej w sprawie wdrażania instrumentu „Łącząc Europę” na lata 2021–2027 (w załączniku).

Załącznik:

„Wspólne oświadczenie Rady Unii Europejskiej i Komisji Europejskiej w sprawie wdrażania instrumentu „Łącząc Europę” w latach 2021–2027.

Zgodnie z konkluzjami Rady Europejskiej z dnia 21 lipca 2020 r. Rada i Komisja przypominają, że w ramach wdrażania instrumentu „Łącząc Europę” na lata 2021–2027 z kwoty określonej w art. 4 ust. 2 lit. a) ppkt (i) rozporządzenia w sprawie instrumentu „Łącząc Europę” kwota 1 384 000 000 EUR (w cenach z 2018 r.) zostanie wykorzystana na ukończenie brakujących głównych transgranicznych połączeń kolejowych między państwami członkowskimi kwalifikującymi się do finansowania z Funduszu Spójności”.